

VEKERDI LÁSZLÓ ÉS A HIÚZSZEMŰEK TÁRSASÁGA

VEKERDI AND THE ASSOCIATION OF THE LYNX-EYED

Gazda István

kandidátus, Magyar Tudománytörténeti és Egészségtudományi Intézet, Budapest
tudomanytortenet@gmail.com

ÖSSZEFOGLALÁS

Benedek István író, orvostörténész az 1970-es évek elején olasz mintára megalapította a Hiúzszeműek Társaságát, amelynek egyik kiemelkedő tagja Vekerci László volt. Igyekeztünk összegezni, hogy a társaság tagjai Benedek életében mi mindent jelentettek meg, mert ezek a kötetek képezték – az elsősorban az Antall József képviselte napi politika mellett – havi egyszeri alkalommal megrendezett találkozók termését.

ABSTRACT

In the early 1970s, writer and medical historian István Benedek established the Association of the Lynx-Eyed [Hiúzszeműek Társasága] following the Italian model, of which László Vekerci was a prominent member. We have attempted to summarize what the members of the Association published in Benedek's lifetime because – in addition to discussing the day-to-day issues of politics represented primarily by József Antall at the meetings – these publications were the direct products of their once-a-month exchange of ideas.

Kulcsszavak: Vekerci László, Benedek István, Hiúzszeműek Társasága

Keywords: László Vekerci, István Benedek, Association of the Lynx-Eyed

Benedek István orvos, pszichiáter, szépíró, művelődéstörténész, Benedek Elek unokája 1973-ban adta ki első kiadásban *A tudás útja* című kötetét Székely Sándor orvostörténész, az *Orvosi Hetilap* Horus orvostörténeti rovata szerkesztőjének lektorálásával. Vekerci László orvos, művelődés- és tudománytörténész, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának tudománytörténet-tanára – személyesen még nem ismervén Benedeket – óvatosan elismerő kritikát írt a munkáról a *Világosságban*, elegánsan megjegyezve, hogy ha őnála Galilei még mindig „ott folytatta a fizikát, ahol Archimédész kétezer éve abba hagyta”, ha annyiszor emlegeti a „középkor bilincseit”, ha szerinte „Keplerről

például tudjuk, hogy egyáltalában nem hitt a csillagokban”, ha neki a *Harmonices Mundi* kizárólagosan „a XVII. század egzaktusára törekvő tudását mutatja”, s nem egyben a bolygók hangjait lekottázó misztikust is, ha Cusanusban az el-lentétek egyeztetőjét s nem összeütköztetőjét látja, a firenzei neoplatonizmusban pedig inkább az új tudomány gátját, semmint ágyát; szóval ha az újabb tudománnytörténet-írás különféle vonulataival szemben Benedek István ismét és nyomatékosan az antikvitás–középkor–reneszánsz, fény–árnyék–világosság ritmusát hangsúlyozza, akkor annak mélyebb okai vannak annál, mintsem hogy a vonatkozó szakirodalom ilyen vagy olyan részének figyelembevételével vagy elhanyagolásával magyarázni lehetne (Vekerdí, 1973). Vekerdí bár hiányolja Benedeknél a modern tudománytörténeti irányzatok eredményeinek felemlítését, mégis elismeri, hogy a neves orvos-pszichiáter komoly művet állított össze a kultúra és a tudomány múltjáról, s munkája az újabb és újabb kiadásokkal az évek során finomítható lesz. Így is történt.

A *Tudás útját* követően a Gondolat Kiadó felkérte Benedeket, hogy az egyetemes orvostörténet témakörében gyűjtse össze a legjelesebbek biográfiáit, s a munkába vonjon be neves kutatókat is. A munka el is kezdődött, szócikket írt a tervezett orvoséletrajzi lexikonba – Benedek mellett – Berend Mihály, Birtalan Győző, Csillag István, Czeizel Endre, Hidvégi Jenő, Karasszon Dénes, Kenéz Győző, Lambrecht Miklós, Szállási Árpád és mások.

Ezzel párhuzamosan 1974-ben verbuvált egy kört a megírtak lektorálására, ők a következők voltak: Antall József, Vekerdí László, Birtalan Győző, Szállási Árpád, Lambrecht Miklós és Gazda István. Benedek javaslatára ez a baráti kör együtt maradt, s *Hiúszeműek Társaságaként* (utalván az 1603-ban Frederico Cesi herceg javaslatára Rómában alakult Hiúszeműek Akadémiájára) tartotta havi egyszeri összejöveteleit, egészen Benedek István 1996-ban bekövetkezett haláláig. (Antall csak 1989-ig járt el az összejövetelekre, Vekerdí viszont mindvégig a kör aktív tagja maradt.)

Benedek István és Antall József mellett a kör tagja volt tehát a debreceni egyetem orvostörténeti magántanára – egyben esztergomi körzeti orvos –, Szállási Árpád, s ő hozta a körbe debreceni ismerősét (rövid ideig egykori orvosegyetemi tanárát), Vekerdí Lászlót, majd csatlakozott hozzájuk Birtalan Győző, aki később az orvostörténet egyetemi tanára lett (Schultheisz Emillel együtt) a Semmelweis Egyetemen. Jött azután Lambrecht Miklós is, biológia- és orvostörténész, akit idős korában Antall maga mellé vett az Orvostörténeti Könyvtárba. Ő volt az egyik lektora Benedek István nagy német nyelvű összefoglaló Semmelweis-könyvének, amely 1983-ban került ki a sajtó alól. A kör legfiatalab tagja pedig Vekerdí egykori bölcsészkar diákja, Gazda István volt, akit Benedek hívott meg a körbe.

Szállási Árpád Debrecenből ismerte Vekerdit: „Ismeretségünk, majd barátságunk debreceni eredetű. Amikor a cívisváros egyetemének orvosi kara 1950-ben

önállósult, a tanszékek számát bővítették. Az I. sz. Belgyógyászati Klinika mellé felállították a II. számú párhuzamosan oktató intézetet, amelynek élére a fiatal Petrányi Gyula professzor került.

A Debrecenbe jött törzsgyökeres pesti tanár munkatársait a helyi »mezőnyből«, főleg az akkor végzetekből válogatta össze. Mesteri szeme hamar megakadt egy kusza sörényű, szokatlanul széles homlokú, vékony dongájú doktoranduson, akinek lexikális tudásáról, matematikai képzettségéről és szépirodalmi műveltségéről már akkor legendák keringtek az egyetemen. Évfolyamunk az 1952/53-as tanévben hallgatott belgyógyászati előkészítést, azaz propedeutikát a Petrányi-klinikán, így Vekerci tanársegéddel akkor találkoztam először. Egyszer helyettesítette csoportvezetőnk, s bennünket a többi tanársegédre egyáltalán nem jellemző szerénysége és emberi közvetlensége nyugtázta le elsősorban. Dehogyan beszéltünk még irodalomról vagy történelemről, pedig már lett volna mit. Egymástól függetlenül szoros kapcsolatot tartottunk a bölcsészkarral, mint utólag kiderült: főleg Koczogh Ákos révén.

A következő szemeszterben Vekerci már eltűnt a nagyerdei klinikatelepről. Mondták, hogy felkerült a főváros onkológiai intézetébe, valamint Németh László szellemi vonzáskörének ő lett a tudománytörténész társbolygója. A *Galilei* drámához segített összeszedni a leghitelesebb szakirodalmat, továbbá a *Valóság*, a *Világosság* és a *Természettudományi Közöny* hasábjain jelentkezett egy-egy igen figyelemre méltó tanulmánnyal. A Galilei-pörtől Sántha Kálmán tragédiájáig »kalandozott« a tudományok történetében, az eredmény aztán 1969-re önálló köteté állott össze. Méltó módon Marx György, Rényi Alfréd, Szabó Árpád és Simonyi Károly ilyen tárgyú munkáihoz” (Szállási, 1999).

Németh Lászlónak két nagy, tudománytörténet iránt is érdeklődő felfedezettje volt: Marx György és Vekerci László. Benedek sok mindent olvasott Vekercitől még személyes megismerkedésük előtt, ezért is írta:

„Nem csak ismeretbősége és gondolatgazdagsága imponáló, eredetisége és kombinatív készsége is lenyűgöző. Senkinél nem olvastam még olyan plasztikus korleírásokat, mint nála: nem csak az alakok élnek, az egész környezet megmozdul, történeti háttérrel együtt. Az előítéletektől – amennyire az emberileg lehetséges – megóvja magát. Kedvencei természetesen vannak, nemcsak karkedvence, emberkedvence, könyvkedvence van, hanem tudománykedvence is: a matematika. Aki matematikához nem ért, azt alig veszi emberszámba. Matematikacentrikus szemléletét le kell nyelni. (Ma divat is egyébként, de Vekerci nem divatból csinálja, hanem szenvedélyből.) Van egy határtalanul szemtelen, de nagyon igaz mondata: »Ha valaki nem ért a matematikához, semmi baj sincs, csak éppen egész életére a saját emeletén marad.« Tudniillik, ha ért a matematikához, akkor ide-oda utazgathat a tudomány emeletei közt. Liftten, a matematika liftjén. Szerencsére lépcsőház is van a tudomány épületében, és mi matematikátlan földi halandók a lépcsőn bandukolunk föl-alá – így is célhoz érünk” (Benedek, 1969).

Birtalan Győző így emlékezett a Hiúzokra a *Természet Világában*:

„E kis csoportosulást a hetvenes évek közepén Benedek István toborozta össze, abból a célból, hogy egy általa vállalt orvostörténeti lexikon megírásához munkatársakat gyűjtsön. Ez a törekvése, ebben a formában, különböző okokból nem teljesült, más megoldásba torkollott...

A csoport rendszeres havonkénti összejövele azonban több mint két évtizeden keresztül folytatódott Benedekék lakásában. A Hiúzok Társasága elnevezést is Benedek találta ki. A minta az 1603-ban Rómában megalakult Accademia dei Lincei volt, melynek tagjai akkoriban a tudományok nemes feladatára egyesültek. Mi ehhez képest, jóval szerényebb szinten, kötetlen témaválasztással, társadalmi, politikai, esztétikai, irodalmi stb. kérdésekről cseréltünk eszmét, sokat pletykálkodtunk, beszámoltunk utazási és egyéb élményeinkről, dedikáltuk egymásnak a publikációinkat, mutogattuk könyvbeszerzéseinket.

Számomra a társaság egyik nagy hozadéka, hogy ott ismertem meg Vekerdi Lacit. Ennek jelentősége akkor azért volt kiemelkedő, mert tudtam, hogy ő Németh László baráti köréhez tartozott. Németh László írói személyisége pedig nemzedékem számára világitó fáklyaként fénylett.

Ő tárta fel nekünk a legmaradandóbb hatással az univerzális műveltség távlatait. Ő mutatta meg, hogyan integrálható a humán kultúra és a természettudományok tartománya. Az ő írásából ismertük meg és mélyítettük el magunkban a tudás megszerzésének, birtoklásának, a nagy összefüggések felfedezésének örömet.

És ebben a belső terjeszkedésben lelkileg fölébe tudtunk kerülni a nyomorúságos háború- és terrororszakok valóságán, tartásunk lett, immunissá váltunk a fanatikus, pusztító ideológiákkal szemben.

Úgy gondolom, hogy Vekerdi László átfogó tudomány- és művelődéstörténeti életműve, az ebből kiágazó gazdag irodalmi termése, ismeretterjesztő előadásai, a roppant színvonalas »A véges végtelen« rádióriport-sorozat, ennek a kultúraterjesztő misszióknak a folytatása, következő nemzedéki, modern változata volt” (Birtalan, 2013).

Németh László oktatáshoz kötődő írásai közül megragadtak bennünket azok, amelyek a reáliák tudománytörténeti nézőpontú oktatását sugallták. Ezzel mindig is egyetértettünk, de ő egységes egészbbe foglalta mindezt. Kár, hogy azóta sem valósult meg, illetve egy kevés mégis: Vekerdi László bölcsészkarai óráin, amelyeknek Gazda István volt fültanúja négy egyetemi éven keresztül.

Az Akadémia 1975-ben kívánta megünnepelni fennállása 150. évfordulóját, s erre az alkalomra tervezte kiadni a testület történetét. A monográfián belül Vekerdi írta *Az Akadémia szerepe a természettudomány és a matematika meghonosításában és honi fejlődésében* című fejezetet. Ezt többen is lektorálták: M. Zemplén Jolán, Szénássy Barna, Szabadváry Ferenc, Antall József. Az ere-

deti lektori vélemények közül csak Antall Józsefé került elő, de tudjuk, hogy a matematikai részt Szénássy támogatta, a fizikával M. Zemplén egyetértett, Szabadvárynak viszont nem tetszett a kémiai anyag, Antall pedig több kritikai megjegyzést is tett. Egyebek között kifogásolta, hogy szakfolyóirataink többségére (*Matematikai Lapok*, *Fizikai Szemle* stb. hivatkozott „a kiváló szerző”, de az *Orvostörténeti Közleményekre* nem). Végül is Antall így fogalmaz Vekerdiről: „mindig nagy megbecsüléssel viseltetem szerzője irányába”. A kézirat végül is komoly rövidítésekkel jelent meg 1975-ben. A teljes mű csak 1996-ra látott napvilágot Gazda István szerkesztésében, a Magyar Tudománytörténeti Intézet gondozásában (akik több Vekerdi-művet is megjelentettek, s ezek többsége az Akadémiai Könyvtár és Információs Központ repozitóriumában is olvasható) (Antall József lektori véleményéből. Kézirat. Semmelweis Múzeum Orvostörténeti Könyvtár és Levéltár).

A Gondolat Kiadó 1978-ban vállalta Simonyi Károly *A fizika kultúrtörténete* című hatalmas monográfiájának kiadását, Vekerdi László lektori közreműködésével. Ez később tipográfiai mintául szolgált Sain Márton egyetemes matematikátörténetéhez, majd Benedek István *Hügieia* című orvostörténetéhez 1990-ben, amelyben az ókor, a középkor, a reneszánsz és az újkor kezdetének orvoslását tekintette át, sok-sok életrajz kíséretében. A művet két hiúz lektorálta: Antall József és Szállási Árpád.

Akkoriban jelentek meg sorra a Gillespie-féle *Dictionary of Scientific Biography* kötetei, a Gondolat Kiadó meg is vásárolta a hiúzak számára a sorozatot, s így mód volt a legnevesebb tudománytörténészek tollából is elolvasni azokat az életrajzokat, amelyekkel kapcsolatban korábban sok volt a bizonytalanság. Sokat köszönhetünk e sorozatnak elsősorban abban, hogy az iszlám tudományosság kiemelkedő képviselőit sikerült hitelt érdemlően bemutatni. A lektorált életrajzokat a Gondolat Kiadó át is vette, de végül is a reáltudományok más képviselőinek életrajzait is tartalmazó hatalmas biográfiai kiadvány nem jelent meg. A teljes kéziratot Gazda István el is kezdte sajtó alá rendezni – a matematikusok, fizikusok, kémikusok, biológusok, csillagászok és más szaktudósok életrajzaival együtt –, nagyszámú életrajz szerkesztése elkészült, de végül is ez a nagy anyag kéziratban maradt, a Kiadónak 1989–90-ben nem volt módja megjelentetnie. (Tervezzük, hogy az orvoséletrajzokat digitális formában teljes terjedelmükben közreadjuk az Akadémiai Könyvtár és Információs Központ elektronikus könyvtárában. Most az a célunk, hogy legalább az orvoséletrajzok kerüljenek az olvasók elé.)

A kör állandó tagjait már felsoroltuk, de voltak néha vendégek is, köztük említendő: Czeizel Endre, aki genetikátörténeti köteteihez gyűjtött adatokat, s az orvostagok ebben voltak segítségére (s javallataikat vagy elfogadta, vagy nem), aztán többször is ellátogatott ide a Németországban élő nőgyógyász – egyben Semmelweis-kutató – Silló-Seidl György, ő agyalta ki a Semmelweis-krimet,

vagyis hogyan ölték meg Semmelweiset osztrák ápolói. Sűrűn megjelent a körben Kiszely István és felesége, Hankó Ildikó is, visszaemlékezéseik talán a Történeti Hivatalban megtalálhatók.

Vekerdi a maga számára lépésről lépésre haladva ismerte meg a tudományok történetét. Először magukkal a tudománytörténészekkel barátkozott meg, s írt róluk összegzést a *Valóságban*. (Tegyük hozzá, hogy ezeknek a tudománytörténeti alapműveknek a teljességre törekvő sorozata elsősorban az Akadémiai Könyvtárban volt meg, így hát Vekerdi könnyen eligazodhatott a körükben, ebbéli ismereteit viszont mindig megosztotta velünk is. Nagyon segítőkészeknek ismertük meg.) Aztán elkezdte búvárkodásait a matematika történetében (1963), a következő évben pedig már Galileiről is írt. Alapvető tudománytörténeti dolgozatai a Rényi Alfréd szerkesztette *A Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Fizikai Tudományok Osztályának közleményeiben* láttak napvilágot (Pascal, Newton, Descartes, Leibniz stb.). Ezek tehát fizikatörténeti és matematikatörténeti feldolgozások voltak.

Általános matematikatörténeti áttekintése *A matematikai absztrakció fejlődéstörténetéből* címmel (1966) látott napvilágot sorozat formájában a *Világosságban*. Ezt követte a *Fejezetek a biológiai gondolkodás történetéből* (1968). Aztán jött egy rövid kémia-történet (1971–1972) és több orvostörténeti írás.

Vekerdi más köröknek is szívesen fogadott vendége volt, gondolunk itt például Varga Domokos körére. Őt még Sopronból ismerte az Erdőmérnöki Akadémiáról, Varga felesége, Magdolna pedig neves csillagásztörténész lett, s így került kapcsolatba Vekerdivel.

Varga Domokos és Vekerdi – kisebb-nagyobb viták kíséretében – két ifjúsági könyvet is írt, amelyek a Móra Kiadó gondozásában jelentek meg: az *Európa születése. Európa a IV–XIII. században* (1977) és a szintén Domokossal közösen íródott másik sikeres kötete *A világ kereke. Az ember útja az őskortól az újkorig* (1985) volt. A szerkesztéshez kapcsolódó viták kivonatolt változatait a hiúzok végigélvezhették. Ugyancsak a Móránál jelent meg az *Így élt Newton*, szintén 1977-ben, de azt egyedül írta.

Szívesen látott vendég volt Szabó Árpádnál, többnyire magával vitte Sarlóska Ernőt is, aki kollégája volt az Akadémiai Könyvtárban. Sarlóska rendkívül művelt tudománytörténész volt, így Szabó Árpád mindkettejüknek örült, akárcsak a debreceni professzornak, Kádár Zoltánnak. Kádár is remekül ismerte a reáliák történetét, írt is egy könyvet Szabó Árpáddal együtt az ókor tudósairól és tudományairól.

Vekerdi tagja volt Juhász-Nagy Pál és Koch Sándor köreinek is. Juhász-Nagy Pálról írta Kalapos Tibor, aki ezt Vekerdiről is írhatta volna: „Kezdeményezései, szakmai erőfeszítései nem mindig találtak pozitív fogadtatásra. A tudomány igaz ügye melletti megalkuvást nem tűrő kiállásának, saját személye következetes háttérbe helyezésének és kritikus szemléletmódjának is tulajdonítható talán, hogy

munkásságának hivatalos elismerései rendre késtek. Pedig igazán méltó arra, hogy a nemzet legkitűnőbb tudósai között foglaljon helyet” (Juhász-Nagy, 2006). Többször publikált Vekerdivel is együtt.

Az orvos Koch Sándor otthona „Sodrás Klub” néven volt ismert, ennek volt tagja Vekerdi is. Koch írja: „Szerintem a Széchenyi-féle »kiművelt emberfő« nem a gombnyomásra működő rejtvényfejtő, winchesterfej, hanem az, akinek sikerült élményeit, olvasmányait, létét elmélyülten megélni” (Koch, 2001). Ezzel nyilván Vekerdi is egyetértett.

Vekerdi több folyóiratnál is szívesen látott vendég volt, gondolunk itt a *Világosságra*, *Valóságra*, *Tiszatájra*, *Forrásra*, *Új Forrásra*, *Magyar Tudományra*, a *Tudományszervezési Tájékoztatóra*, az *Élet és Tudományra* és a *Természet Világára*, no meg a Rádió Herczeg János vezette részlegére. És ne feledkezzünk meg Fodor András köreiről sem, amelyek történéseit oly pontosan és szellemesen tükrözték vissza számunkra Fodor nyomtatott naplói és a Vekerdire emlékező költeménye.

*Ha látjátok az utcán,
forduljatok meg utána,
keresztként föl a nyakáig nőttek
makacs vállcsontjai.
Nézzétek félve:
Krisztus jár közöttünk
s mi nem tudjuk megváltani.*

Fodor András: Vers a fűszárlól (részlet)

A HIÚZOKHOZ KÖTHETŐ, S AZ ÖSSZEJÖVETELEIK VITAALAPJÁT KÉPEZŐ
ÖNÁLLÓ MŰVEK, 1974–1995

1974

Benedek István: *Pusztába kiáltott szó*

1975

Benedek István: *Lamarck és kora*

Vekerdi László et al.: *A Magyar Tudományos Akadémia másfél évszázada.*

Lekt. Antall József et al.

Gyorsuló idő. Sorozatszerk. Vekerdi László, Sík Csaba

1976

Antall József et al.: *Acta Congressus internationalis XXIV historiae artis medicinae.* 25–31 Augusti 1974, Budapestini. Közrem. Schultheisz Emil.

Benedek István: – *mondta Krisztina. Párbeszéd az impresszionizmusról*

Vekerdi László et al.: *Fejezetek a 150 éves Akadémiai Könyvtár történetéből*

1977

Benedek István: *Benedek Marcell*Vekerdi László: *Európa születése.* (Varga Domokossal)Vekerdi László: *Így élt Newton*

1978

Benedek István: *Mandragóra I–II.* Lekt. Antall József, Terjék József, Vekerdi LászlóBenedek István: *A gyógyítás gyógyítása*Gazda István: *Fizikátörténeti ABC.* Társszerző: Sain MártonSimonyi Károly: *A fizika kultúrtörténete.* 1. kiad. Lekt. Vekerdi LászlóSzabó Árpád: *A görög matematika kibontakozása.* Szerk.: Vekerdi László

1979

Antall József – Huszár Lajos: *Medicina in Nummis*

1980

Benedek István: *Semmelweis*

1981

Antall József et al.: *Az európai orvostudomány és gyógyszerészet emlékei*

1982

Antall József et al.: *Insignia medicorum in Hungaria*Gazda István: *Csillagásztörténeti ABC.* Társszerző: Marik Miklós

1983

Benedek István: *Semmelweis* (németül). Lekt. Lambrecht Miklós

1984

Antall József et al.: *Képek a gyógyítás múltjából*Benedek István: *Szirt a habok közt*

1985

Vekerdi László: *A világ kereke.* (Varga Domokossal)

1986

Antall József: *Az 1934. évi középiskolai reform. A törvényjavaslat előkészítése és vitája*Benedek István: *Hátrább az egerekkel*Benedek István: *Hippokratésztől Darwinig.* Lekt. Vekerdi LászlóBirtalan Győző – Schultheisz Emil: *Orvostörténelem*Galilei: *Matematikai érvelések és bizonyítások.* Utószó: Vekerdi LászlóGazda István: *A gondolkodás évszázadai.* Közrem.: Vekerdi LászlóSain Márton: *Nincs királyi út.* Lekt. Vekerdi László, Andréka Hajnal, Sain Ildikó

1987

Benedek István: *Az értelem dicsérete.* Lekt. Vekerdi LászlóBenedek István: *Tibeti orvoslás és varázslás*Benedek István: *Semmelweis Ignác a gyermekágyi lázról.* Szerk.: Gazda István

Szondi Lipót: *Káin, a törvényszegő. Mózes, a törvényalkotó*. Utószó: Benedek István.

Szállási Árpád: *Szegényháztól a kórházig. Esztergom egészségügyének története*

1988

Antall József – Birtalan Győző – Schultheisz Emil (összeáll. és szerk.): *Historia medica hungarica. Tanulmányok és arcképek a magyar medicina múltjából*

Gazda István: *Könyvkereskedők a régi Váci utcában a pesti könyvnyomtatás első száz évében*. Lekt. Zöld Ferenc

1989

Benedek István: *Rendületlenül. A hazaszeretet versei*

1990

Benedek István: *Hügieia*. Lekt. Antall József, Szállási Árpád

Benedek István: *Közérdekű magánügyeim*

Életem könyve. Boncza Bertának, Ady Endre özvegyének visszaemlékezései.

Utószó: Benedek István

Gazda István: *Kuriózumok a magyar művelődés történetéből*. Lekt. Vekerdi László

1991

Gazda István: *Széchenyi napjai. Történelmi-művelődéstörténeti kronológia*.

Lekt. Csorba László

1992

Benedek István: *Hetvenhét*

Benedek István: *Ady Endre szerelmei és házassága*

1993

Benedek István: *Hetvennyolc*

1994

Antall József: *Modell és valóság 1–2*.

Benedek István: *Hetvenkilenc*

Vekerdi László: *Tudás és tudomány*

1995

Benedek István: *Nyolcvan*

Birtalan Győző: *Évszázadok orvosai*

Szállási Árpád: *Weszprémi István (1723–1799) és kora*

Szállási Árpád: *Szontagh Félix (1859–1929) és a debreceni gyermekorvoslás előzményei*

IRODALOM

- Antall József (2012): *Az orvostörténész, művelődéstörténész és tudományos szervező Antall József írásaiból.* (összeáll. Kapronczay Károly, sajtó alá rend.: Gazda István) Budapest: Magyar Orvostörténelmi Társaság – Magyar Tudománytörténelmi Intézet – Semmelweis Orvostörténelmi Múzeum, Könyvtár és Levéltár
- Benedek István (1969): Sokoldalú alaposság. Vekerdi László: Kalandozás a tudományok történetében. *Egészségügyi Dolgozó*, 13, 7, 4.
- Benedek István (1996): A hiúzok akadémiaja. In: Rózsa Marianna (szerk.): *Az ismeretlen Antall József. Emlékezések, interjúk, dokumentumok.* (Az Antall József Baráti Társaság Évkönyvei 1) Budapest: Mundus Magyar Egyetemi Kiadó
- Birtalan Győző (2013): Együttlét Vekerdi Lászlóval. A Semmelweis Orvostörténelmi Múzeum és Könyvtárban a Vekerdi László-emlékülésen, 2010. szeptember 23-án elhangzott előadás. *Természet Világa*, 2013. augusztusi (internetes) változat
- Fodor András (2004): Vers a fűszárlóról. *Természet Világa*, különszám (Együtt. Vekerdi László közlése), 9. <https://www.termvil.hu/archiv/szamok/kulonszamok/k0401/9.html>
- Juhász-Nagy Sándor – Vida Gábor – Simon Tibor et al. (2006): *Juhász-Nagy Pál most lenne 70 éves (1935–1993).* Budapest: Természet- és Környezetvédő Tanárok Egyesülete
- Koch Sándor (2001): Gondolatok a könyvtárumban. *Természet Világa*, 6, 243. <https://www.termvil.hu/archiv/tv2001/tv0106/koch.html>
- Staar Gyula (1991): *Megszállottak. Öt magyar fizikus.* Szakmailag ellenőrizte és az előszót írta: Vekerdi László. Budapest: Typotex Kiadó
- Szállási Árpád (1999): A „hiúzok társaságának” tagja. *Új Forrás*, 31, 6. <https://epa.oszk.hu/00000/00016/00046/990611.htm>
- Szállási Árpád (2018): *Orvostörténelmi és művelődéstörténelmi tanulmányok I–II.* (A Magyar Tudománytörténelmi Intézet Tudományos Közleményei 124) Budapest: Magyar Tudománytörténelmi és Egészségtudományi Intézet – Magyar Orvostörténelmi Társaság. <https://real.mtak.hu/79581>
- Vekerdi László (1973): Benedek István: A tudás útja. *Világosság*, 10, 640–641.
- Vekerdi László (1996): „A Tudománynak háza vagyom”. *Reáliák a Régi Akadémia terveiben és működésében.* (Magyar Tudománytörténelmi Szemle Könyvtára 1) Sajtó alá rend.: Gazda István. Piliscsaba–Budapest: Magyar Tudománytörténelmi Intézet – TKME